

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในบทที่ 2 ได้เสนอตัวแบบสมมุติฐานความพึงพอใจในชีวิตสมรส ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสมมุติฐานในการวิจัย ซึ่งมีพื้นฐานมาจากแนวคิดเชิงทฤษฎี ส่วนบทที่ 3 นั้น เป็นการนำโมเดลจากสมมุติฐานในเชิงทฤษฎีในบทที่ 2 มากำหนดให้ความหมายเป็นตัวแปรเชิงปฏิบัติการ รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับการวัด

บทนี้จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูล และผลของการวิจัย ซึ่งแยกออกเป็น 3 ตอนคือ.-

- (1) ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- (2) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลังทางสังคม กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส
- (3) การทดสอบตัวแบบสมมุติฐานความพึงพอใจในชีวิตสมรส โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงวิถี

ก่อนที่จะเริ่มการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลังทางสังคมกับความพึงพอใจในชีวิตสมรสดังกล่าวข้างต้น ควรจะได้ทราบลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะบางส่วนได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ฯลฯ ผู้วิจัยนำเสนอเพื่อให้เข้าใจพื้นภูมิหลังส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนลักษณะเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยของตัวแปรแต่ละตัว จะเป็นการเสริมความเข้าใจผลการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสมมุติฐานระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในตัวแบบ

(1) ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นข้าราชการที่มีบุตรจากกระทรวงอุตสาหกรรม จำนวน 310 คน ซึ่งข้อมูลที่รวบรวมได้ พอจะสรุปลักษณะของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นดังนี้.-

เพศ และอายุของกลุ่มตัวอย่าง

การกระจายสัดส่วนทางเพศของกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ เพศชาย 50.3 เปอร์เซ็นต์ และเพศหญิง 49.7 เปอร์เซ็นต์ สำหรับลักษณะด้านอายุ ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุกระจายตั้งแต่ 23 ปี ถึง 60 ปี แต่ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง 28 ปีถึง 38 ปี (63 เปอร์เซ็นต์)

จำนวนบุตร

โดยกล่าวมาแล้วว่า การศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีบุตร จากข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบุตร 1 - 2 คน กลุ่มตัวอย่างที่มีบุตร 1 คนมี 44.5 เปอร์เซ็นต์ และกลุ่มตัวอย่างที่มีบุตร 2 คนมี 39.7 เปอร์เซ็นต์ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีบุตรมากกว่า 2 คนมีเพียง 15.8 เปอร์เซ็นต์ สรุปแล้วตัวแปรจำนวนบุตร มีค่าเฉลี่ย 1.8097 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.0910

ระดับการศึกษา

ด้วยเหตุที่กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการ จึงจัดอยู่ในกลุ่มคนที่ได้รับการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงระดับมัธยมศึกษาถึงปริญญาเอก แต่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับอนุปริญญา (ปวช. และ ปวส.) กับปริญญาตรี กล่าวคือ ระดับมัธยมศึกษา มีเพียง 9.4 เปอร์เซ็นต์ ระดับ ปวช. 26.8 เปอร์เซ็นต์ ระดับ ปวส. 23.2 เปอร์เซ็นต์ ระดับปริญญาตรี 26.5 เปอร์เซ็นต์ ระดับปริญญาโท 13.5 เปอร์เซ็นต์ และระดับปริญญาเอกมีเพียง 0.6 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งจะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่ำ (มัธยมศึกษา) และระดับการศึกษาสูง (ระดับปริญญาเอก) มีจำนวนน้อย ระดับตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วง 1 - 8 ส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ในช่วงระดับ 3 - 6 (79.4 เปอร์เซ็นต์)

ระยะเวลาการแต่งงาน

ระยะเวลาการแต่งงานของกลุ่มตัวอย่างจะกระจายอยู่ในช่วง 1-33 ปี แต่ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง 4-12 ปี ตัวแปรระยะเวลาการแต่งงานมีค่าเฉลี่ย 9.3839 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.2580

นอกจากนี้ยังมีลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ควรเสนอไว้ในที่นี้คือ การกระจายคะแนนของมาตรวัดตัวแปรต่าง ๆ คือ.-

ความคล้ายคลึงของภูมิหลังทางสังคม กระจายตั้งแต่ 3 - 10 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.5774 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.3649

ความสมานฉันท์ทางบทบาทของกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนกระจายอยู่ในช่วง 24-65 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 52.9710 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.2448

คะแนนความเพิกเฉยชีวิตของกลุ่มตัวอย่างกระจายอยู่ในช่วง 3 - 29 คะแนน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.9323 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.8276

คะแนนความเสียเปรียบสัมพัทธ์ กระจายอยู่ในช่วง 6-30 คะแนน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.6484 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.0859

คะแนนความพึงพอใจในชีวิตสมรส กระจายอยู่ในช่วง 24-80 คะแนน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 60.9387 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.6162

(2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลังทางสังคม กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส

ก่อนที่จะทดสอบตัวแบบสมมุติฐานความพึงพอใจในชีวิตสมรสควรจะได้มีการทดสอบความสัมพันธ์ทั่วไประหว่างปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลังทางสังคม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระดับข้าราชการของกลุ่มตัวอย่างกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส เพราะปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวไม่นำเขาไปในตัวแบบสมมุติฐานความพึงพอใจในชีวิตสมรส ด้วยคาดว่าปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส อย่างไรก็ตาม ควรจะได้มีการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าว กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส เพื่อจะได้ทราบผลการทดสอบว่าเป็นไปในลักษณะที่คาดไว้หรือไม่ ในการทดสอบความสัมพันธ์ดังกล่าว คะแนนความพึงพอใจในชีวิตสมรส แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือความพึงพอใจในชีวิตสมรสต่ำ กลาง และสูง ตามลำดับ โดยใช้เปอร์เซ็นต์ไคสกี 33 และ 66 เป็นเกณฑ์ในการแบ่งดังกล่าว ผลของการทดสอบจะได้เสนอในลำดับต่อไป

เพศกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส

ตารางที่ 2

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส

เพศ	ความพึงพอใจในชีวิตสมรส		
	ต่ำ	กลาง	สูง
ชาย	31.4% (49)	32.1% (50)	36.5% (57)
หญิง	27.3% (42)	26.6% (41)	46.1% (71)

จากตารางที่ 2 เมื่อทดสอบโดยค่าไคสแควร์ ได้ค่า $\chi^2 = 2.95$
 ที่ $\alpha = 0.2291$ ค่าในตารางที่ $\alpha = .05$, d.f = 2 ได้ค่า 5.99 ค่าที่
 ต่ำกว่าค่าในตาราง ฉะนั้น สรุปได้ว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะพึงพอใจในชีวิตสมรสมากกว่าผู้ชาย คือจำนวนหญิง
 ที่อยู่ในกลุ่มความพึงพอใจสูงมีถึง 46.1 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่จำนวนผู้ชายอยู่ในกลุ่มความพึง
 พอใจสูงเพียง 36.5 เปอร์เซ็นต์ อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจใน
 ชีวิตสมรสไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อายุกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส

เนื่องจากกำหนดอายุให้เป็นตัวแปรในระดับช่วง ดังนั้น การทดสอบความสัมพันธ์
 ระหว่างอายุกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส จึงได้จากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน
 (Pearson correlation coefficient) ผลปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

เท่ากับ $= .0004$ สรุปได้ว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตสมรสอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ $.05$

ระดับการศึกษากับความพึงพอใจในชีวิตสมรส

ตารางที่ 3

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความพึงพอใจในชีวิตสมรส

ระดับการศึกษา	ความพึงพอใจในชีวิตสมรส		
	ต่ำ	กลาง	สูง
ต่ำ (มัธยม-ปวส.)	31.0% (57)	28.3% (52)	40.8% (75)
กลาง (ปริญญาตรี)	26.8% (22)	29.3% (24)	43.9% (36)
สูง (ปริญญาโท-เอก)	27.3% (12)	34.1 (15)	38.6% (17)

จากตารางที่ 3 เมื่อทดสอบโดยค่าไคสแควร์ ได้ค่า $\chi^2 = 1.04$ ที่ $\alpha = 0.9032$ ค่าในตารางที่ $\alpha = .05$, d.f = 4 ได้ค่า 9.49 ค่าที่ได้น้อยกว่าค่าในตาราง ฉะนั้น สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตสมรสที่ระดับ $.05$

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความพึงพอใจในชีวิตสมรส
จากตารางที่ 3 พบว่าจำนวนตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่ำ อยู่ในกลุ่มความพึงพอใจในชีวิต

สมรสสูง ถึง 40.8 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่จำนวนตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูง อยู่ในกลุ่ม ความพึงพอใจในชีวิตสมรสสูง 38.6 เปอร์เซ็นต์ เมื่อพิจารณาจากกลุ่มความพึงพอใจในชีวิตสมรส ต่ำ ปรากฏว่าจำนวนตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับต่ำ มี 31 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่จำนวน ตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับสูงมีเพียง 26.8 เปอร์เซ็นต์ อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับการศึกษา กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส ไม่นับสำคัญที่ระดับ .05

ระดับตำแหน่งกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส

ตารางที่ 4

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับตำแหน่งกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส

ระดับของ ข้าราชการ	ความพึงพอใจในชีวิตสมรส		
	ต่ำ	กลาง	สูง
ต่ำ (ระดับ 1-2)	33.3% (11)	27.3% (9)	39.4% (13)
กลาง (ระดับ 3-4)	31.5% (39)	24.2% (30)	44.4% (55)
สูง (ระดับ 5-8)	26.6% (38)	33.6% (48)	39.9% (57)

จากตารางที่ 4 เมื่อทดสอบโดยค่า ไคสแควร์ได้ค่า χ^2 3.16 ที่ α
 $= 0.5316$ ค่าในตารางที่ $\alpha = .05$, d.f = 4 ได้ 9.49 ค่าที่ได้น้อยกว่า
 ค่าในตาราง ฉะนั้น สรุปได้ว่าระดับตำแหน่ง ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส
 ที่ระดับ .05

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับตำแหน่งกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส จากตารางที่ 4 พบว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างระดับสูงที่อยู่ในกลุ่มความพึงพอใจในชีวิตสมรสสูง มี 39.9 เปอร์เซ็นต์ ส่วนกลุ่มตัวอย่างระดับต่ำ ที่อยู่ในกลุ่มความพึงพอใจในชีวิตสมรสสูงมี 39.7 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเกือบจะเท่ากัน เมื่อพิจารณาจากกลุ่มความพึงพอใจในชีวิตสมรสต่ำ ปรากฏว่าจำนวนตัวอย่างระดับสูงมีเพียง 26.6 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่จำนวนตัวอย่างระดับต่ำ มีถึง 33.3 เปอร์เซ็นต์ อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างระดับตำแหน่ง กับความพึงพอใจในชีวิตสมรสไม่มีความสำคัญ ที่ระดับ .05

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลังทางสังคม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระดับตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส ดังได้กล่าวมาแล้ว พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าวไม่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นไปตามที่คาดไว้ในตอนต้น ดังนั้น การยกเว้นปัจจัยดังกล่าวจากตัวแบบสมมุติฐานจึงเป็นการสมควรแล้ว เนื่องจากวิเคราะห์แล้ว พบว่าปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลังทางสังคมดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส

(3) การทดสอบตัวแบบสมมุติฐาน

ในบทที่ 2 ได้เสนอตัวแบบเชิงทฤษฎีของความพึงพอใจในชีวิตสมรสแล้ว ตอนนี้เป็นการทดสอบตัวแปรสมมุติฐานด้วยเทคนิค "การวิเคราะห์เชิงวิถี" (พงษ์สวัสดิ์, ไม่ระบุปีที่ตีพิมพ์) ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้.-

ขั้นตอนแรกของการวิเคราะห์เชิงวิถี คือสร้างตัวแบบสมมุติฐานขึ้น โดยอาศัยพื้นฐานเหตุผลทางทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการใช้ backward formulation คือเริ่มจากความพึงพอใจในชีวิตสมรส ย้อนกลับไปยังปัจจัยสาเหตุ จากกรรมวิธีดังกล่าว มโนทัศน์ 7 อัน ได้ถูกรวมเข้าไปในตัวแบบ ในฐานะที่เป็นปัจจัยสาเหตุ มโนทัศน์เหล่านั้นคือ (1) ระยะเวลาการแต่งงาน (length of marriage) (2) จำนวนบุตร (number of children) (3) ความห่างของการมีบุตร (child spacing)(4) ความคล้ายคลึงภูมิหลังทางสังคม (Social background similarity) (5) ความสมานฉันท์ทางบทบาท (role cusensus)

(6) ความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต (companionship) (7) ความเสียเปรียบสัมพัทธ์ (relative deprivation)

ตัวแบบสมมุติฐานความพึงพอใจในชีวิตสมรส จะเห็นได้จากภาพที่ 7 ซึ่งในตัวแบบดังกล่าวจะแสดงความสัมพันธ์เชิงสมมุติฐาน (causal relationship) ลูกศรตรง (\longrightarrow) แสดงทิศทางของความสัมพันธ์เชิงสมมุติฐาน และลูกศรสองหัว (\longleftrightarrow) แสดงถึงสหสัมพันธ์ ซึ่งขั้นตอนนี้ได้เสนอไปแล้วในบทที่ 2 ในช่วงที่มีการทดสอบตัวแบบ เชิงสมมุติฐานด้วยการวิเคราะห์เชิงวิถีนี้ ตัวแบบสมมุติฐานเชิงทฤษฎีที่ใดกล่าวในบทที่ 2 จะเปลี่ยนมาเป็นตัวแบบเชิงวิถี (path model) ดังปรากฏในภาพที่ 8 และตัวแปรทุกตัวภายในตัวแบบดังกล่าว จะแทนด้วย $x_1, x_2, x_3, \dots, x_8$ เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ ตัวแบบเชิงวิถีเป็นตัวแบบที่แสดงความสัมพันธ์ในลักษณะสาเหตุและผลระหว่างกลุ่มตัวแปร

จากตัวแบบเชิงวิถีในภาพที่ 8 เขียน recursive equations ได้ชุดหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับวิถีความเชื่อมโยงระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นในตัวแบบดังกล่าวคือ

$$x_1 = e_1$$

$$x_2 = e_2$$

$$x_3 = e_3$$

$$x_4 = e_4$$

$$x_5 = b_{51.4} x_1 + e_5$$

$$x_6 = b_{62.345} x_2 + b_{63.245} x_3 + b_{64.235} x_4 + b_{65.234} x_5 + e_6$$

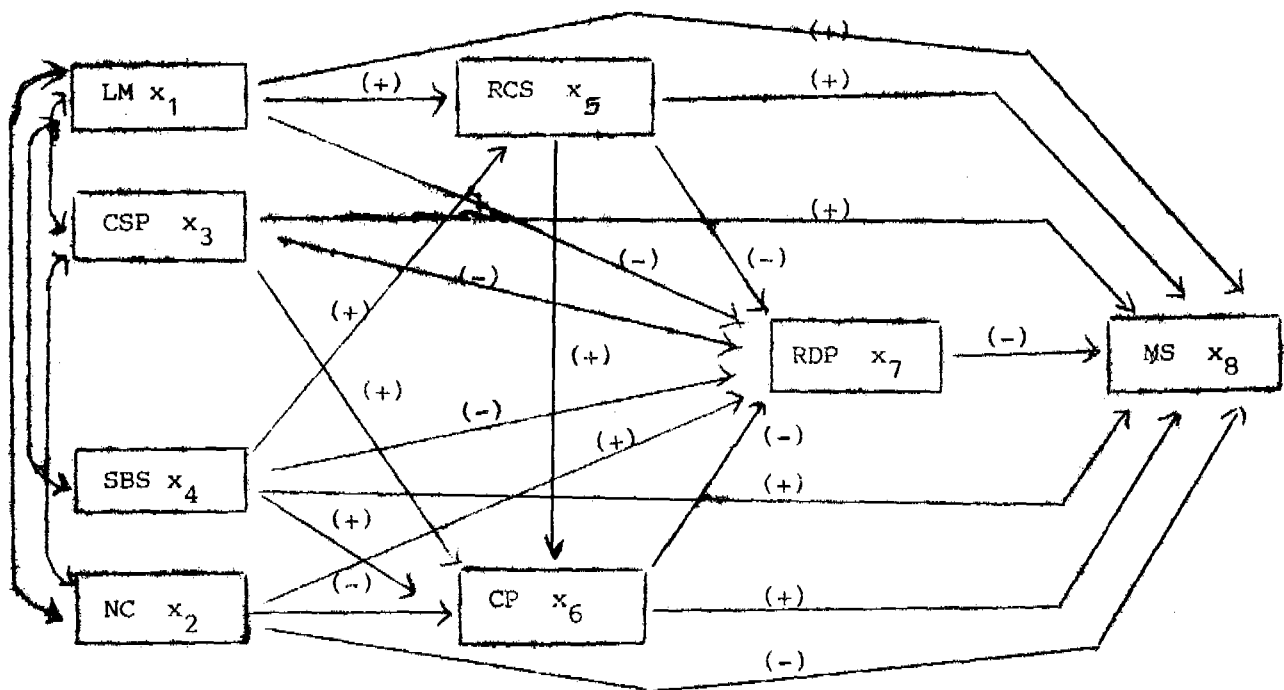
$$x_7 = b_{71.23456} x_1 + b_{72.13456} x_2 + b_{73.12456} x_3 + b_{74.12356} x_4 + b_{75.12346} x_5 + b_{76.12345} x_6 + e_7$$

$$x_8 = b_{81.234567} x_1 + b_{82.134567} x_2 + b_{83.124567} x_3 + b_{84.123567} x_4 + b_{85.123467} x_5 + b_{86.123457} x_6 + b_{87.123456} x_7 + e_8$$

ขั้นตอนต่อไป เป็นการศึกษาสหสัมพันธ์ (correlation) ระหว่างตัวแปรทุกตัวในตัวอย่างสมมุติฐาน เพราะโดยหลักการนี้แล้ว ค่าสหสัมพันธ์ของวิถีที่ตั้งขึ้นสำหรับตัวแปรนั้น ควรจะมีค่าสูงกว่าค่าสหสัมพันธ์ของวิถีที่ไม่ได้ระบุไว้ในตัวอย่าง ผลการศึกษาสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทุกตัวปรากฏอยู่ในตารางที่ 5

เมื่อเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์ของวิถีต่าง ๆ ดังกล่าว พบว่าค่าสหสัมพันธ์ของวิถี (path) ต่าง ๆ ที่ได้ระบุเอาไว้หรือตั้งสมมุติฐานเอาไว้ มีค่าสูงกว่าสหสัมพันธ์ของวิถีที่ไม่ได้ระบุไว้ในตัวอย่าง ค่าสหสัมพันธ์ของวิถีที่ได้ระบุไว้ในตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในระดับสูงกว่า .20 ยกเว้นค่าที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาการแต่งงาน จำนวนบุตร ความห่างของการมีบุตร และความคล้ายคลึงของภูมิหลังทางสังคม ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในระดับต่ำกว่า .20 (ค่าที่ขีดเส้นใต้)

ภาพที่ 8 ตัวอย่างเชิงวิถีของความพึงพอใจในชีวิตสมรส



LM = X ₁	=	ระยะเวลาการแต่งงาน (Length of marriage)
NC = X ₂	=	จำนวนบุตร (Number of Children)
CSP = X ₃	=	ความห่างของการมีบุตร (Child spacing)
SBS = X ₄	=	ความคล้ายคลึงของภูมิหลังทางสังคม (Social background Similarity)
RCS = X ₅	=	ความสม่ำเสมอทางบทบาท (Role consensus)
CP = X ₆	=	ความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต (Companionship)
RDP = X ₇	=	ความเสียเปรียบสัมพัทธ์ (Relative deprivation)
MS = X ₈	=	ความพึงพอใจในชีวิตสมรส (Marital satisfaction)

ตารางที่ 5

เมตริกความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในควมแบบสมมูลฐาน

	LM	NC	CPS	SBS	RCS	CP	RDP	MS
LM								
NC	.5293							
CSP	.3789	-.1561						
SBS	-.0560	-.1237*	.0680*					
RCS	-.0734**	.0055*	-.1140*	-.0222**				
CP	-.2140*	-.1548**	-.0777**	.0074**	.2871**			
RDP	.0183**	.0191**	.0252**	-.0366**	.3994**	-.3629**		
MS	-.0258**	-.0739**	-.0648**	.0902**	.6517**	.3437**	-.5423**	

* ค่าสหสัมพันธ์ของตัวที่ไม่ใช่กระบวนการเชื่อมโยงไว้ในตัวแบบ

** ค่าสหสัมพันธ์ของตัวที่ใช่กระบวนการเชื่อมโยงไว้ในตัวแบบ

- ค่าสหสัมพันธ์ของตัวที่ใช่กระบวนการเชื่อมโยงไว้ในตัวแบบที่มีค่าต่ำกว่า .20

LM	=	ระยะเวลาการแต่งงาน
NC	=	จำนวนบุตร
CSP	=	ความห่างของการมีบุตร
SBS	=	ความคลาคลั่งของภูมิหลังทางสังคม
RCS	=	ความสม่ำเสมอทางบทบาท
CP	=	ความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต
RDP	=	ความเสียเปรียบสัมพันธ์
MS	=	ความพึงพอใจในชีวิตสมรส

จากสมการทิศทางเดียว (recursive equations) ที่ได้สร้างขึ้นดังโคลลาวมาแล้ว ได้นำไปวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุ (multiple regression analysis) การวิเคราะห์มีลักษณะเริ่มต้นเหมือนกับการแยกตัวแบบเชิงวิถีออกเป็นตัวแบบย่อยๆ หลาย ๆ ตัวแบบ จากสมการทิศทางเดียว จึงประกอบด้วยการวิเคราะห์ การถดถอย 4 ครั้งคือ

ครั้งที่ 1	X_5	ถดถอยบน	x_1, x_4
ครั้งที่ 2	X_6	ถดถอยบน	x_2, x_3, x_4, x_5
ครั้งที่ 3	X_7	ถดถอยบน	$x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6$
ครั้งที่ 4	X_8	ถดถอยบน	$x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6, x_7$

ดังนั้น จำเป็นต้องวิเคราะห์การถดถอย 4 ครั้ง และสมการถดถอยแต่ละสมการอธิบาย Variance ของตัวแปรตาม อันเป็นผลมาจากตัวแปรอิสระ ซึ่งจัดเป็นตัวแปรสาเหตุ การวิเคราะห์จะให้ค่า unstandardized partial regression coefficient

และ standardized partial regression coefficient (BETA)

ซึ่งก็คือ path coefficient นั้นเอง เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์วิถีต่าง ๆ ในตัวแบบ

ในการทดสอบนัยสำคัญของ path coefficient นั้น ใช้ระดับความมีนัยสำคัญที่ .10 ประเมินค่า F - test ของแต่ละ path coefficient หากวิถีใดในตัวแบบมีนัยสำคัญ ก็จะคงวิถีนี้ไว้ วิถีใดไม่มีนัยสำคัญจะตัดวิถีที่ไม่มีนัยสำคัญนั้น ๆ ออกไปจากตัวแบบเชิงวิถี

ผลของการหาความสัมพันธ์เชิงสมมูลระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามในตัวอย่างเชิงวิถี จะแสดงค่าวิถี (path) ในตารางที่ 6 และการนำค่า path coefficient เขียนกำกับในแต่ละ path ในตัวอย่างดังปรากฏในภาพที่ 9

หลังจากการทดสอบความมีนัยสำคัญของ path coefficient ต่าง ๆ ในตัวอย่าง พบว่าจากวิถีที่ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ 19 ข้อ นั้น มีวิถีที่มีนัยสำคัญ 9 วิถี สำหรับวิถีที่ไม่มีความสำคัญคือ.-

1. ระยะเวลาการแต่งงานกับความสมานฉันท์ทางบทบาท
2. ความคล้ายคลึงของภูมิหลังทางสังคม กับความเสียเปรียบสัมพันธ์
3. ระยะเวลาการแต่งงานกับความเสียเปรียบสัมพันธ์
4. จำนวนบุตรกับความเสียเปรียบสัมพันธ์
5. ความห่างของการมีบุตรกับความเสียเปรียบสัมพันธ์
6. ความคล้ายคลึงของภูมิหลังทางสังคมกับความเสียเปรียบสัมพันธ์
7. ระยะเวลาการแต่งงานกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส
8. จำนวนบุตรกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส
9. ความห่างของการมีบุตรกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส
10. ความคล้ายคลึงของภูมิหลังทางสังคมกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส

สำหรับวิถีที่มีนัยสำคัญ 9 วิถีนั้น ส่วนใหญ่ก็สนับสนุนสมมุติฐานที่ได้กำหนดเอาไว้ในบทที่ 2 ยกเว้นความห่างของการมีบุตรกับความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต และความคล้ายคลึงของภูมิหลังทางสังคมกับความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต เนื่องจากได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า ความห่างของการมีบุตรมีผลกระทบโดยตรงต่อความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต และความคล้ายคลึงของภูมิหลังทางสังคมมีผลกระทบโดยตรงกับความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต เช่นเดียวกัน แต่ผลของการวิเคราะห์ปรากฏว่าทิศทางความสัมพันธ์เชิงสมมูลระหว่างความห่างของการมีบุตรกับความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต และความคล้ายคลึงของภูมิหลังทางสังคมกับความเป็นเพื่อนคู่ชีวิตเป็นไปในทางตรงกันข้ามคือ.-

ประการแรก ความห่างของการมีบุตร มีผลกระทบในทางตรงกันข้ามกับความ เป็นเพื่อนคู่ชีวิต ซึ่งเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับที่ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ การที่ผลการวิเคราะห์ ออกมาเช่นนี้ อาจสืบเนื่องมาจากมีปัจจัยสอดแทรก (intervening variable) ระหว่าง ความห่างของการมีบุตรกับความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต เช่น รายได้ของคู่สมรส แม้วาคู่สมรสจะมีบุตร ถึ หากคู่สมรสมีรายได้สูง ก็จะเป็นการเอื้ออำนวยต่อการที่จะใช้เวลาว่างทำกิจกรรมร่วมกัน ทั้งภายในบ้านและนอกบ้าน เพราะการกระเลียงบุตรที่ยังเล็กอยู่นั้น อาจจะมีคนคอยดูแลให้ เช่น พี่เลี้ยง หรือญาติ ฯลฯ และด้วยเหตุนี้ก็อาจจะ เป็นผลให้คู่สมรสมีโอกาสทำกิจกรรมนอกบ้าน ร่วมกัน เช่น การไปหาความเพลิดเพลิน หรือพักผ่อนนอกบ้านร่วมกัน ประกอบกับมีรายได้เพียง พอที่จะแบ่งไปใช้ในด้านการหาความเพลิดเพลินนอกบ้าน โดยไม่ได้มีผลกระทบกระเทือนแต่ อยางใด ในทำนองเดียวกันกับคู่สมรสที่มีบุตรห่างกันมาก กลับไม่ค่อยทำกิจกรรมร่วมกัน อาจจะเป็น เพราะคู่สมรสต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเลี้ยงบุตร ซึ่งมีภาระต่าง ๆ มากมายที่จะต้อง รับผิดชอบ ประกอบกับรายได้จำกัดไม่มากพอที่จะนำไปใช้ในการหาความเพลิดเพลินด้วยกันหรือ พักผ่อนด้วยกันบ่อยนัก

ประการที่สอง ความคล้อยคลึงของภูมิหลังทางสังคม มีผลกระทบในทางตรงกันข้าม กับความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต ซึ่งเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับที่ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ ทั้งนี้ อาจเป็น เพราะในกรณีกลุ่มตัวอย่างที่สามีหรือภรรยา มักจะไปทำงานต่างจังหวัดบ่อย ๆ และการออกไป ทำงานต่างจังหวัดแต่ละครั้งใช้เวลาเป็นเดือน หรือหลายเดือน หรือในกรณีกลุ่มตัวอย่างที่สามี ทำงานประจำอยู่ต่างจังหวัด ทำให้ไม่มีโอกาสไปหาความเพลิดเพลิน หรือพักผ่อนหย่อนใจนอก บ้านร่วมกันได้บ่อยนัก เมื่อเปรียบเทียบกับคู่สมรสที่อยู่ด้วยกัน แม้วาจะไม่มี ความคล้อยคลึงกัน ของภูมิหลังทางสังคมมากนัก แต่เมื่ออยู่ด้วยกันนาน ๆ ก็สามารถปรับเข้าหากัน และคู่สมรส ดังกล่าวอาจจะต้องยอมรับความจริงอย่างหนึ่งที่ว่า แต่ละฝ่ายสามารถที่จะเป็นเพื่อนที่ดีต่อกัน ได้มากกว่าบุคคลอื่น ๆ

อนึ่ง เนื่องจากเราไม่สามารถอธิบายค่าแปรผันของตัวแปรตาม (ทั้งที่เป็นตัวแปร ตามหายสุด และตัวแปรภายในอื่น ๆ) ได้ทั้งหมด จึงได้แสดงค่า residual ไว้ในตัวแบบด้วย

ค่า residual บอกให้รู้ว่าตัวแปรตามแต่ละตัวไม่อาจอธิบายได้โดยกลุ่มตัวแปรอิสระในตัวแบบมากนักน้อยเพียงใด จึงจำเป็นต้องคำนวณ residual สำหรับตัวแปรภายในระบบที่ถูกวิเคราะห์ ซึ่งคำนวณได้จากสูตร $\sqrt{1 - R^2}$ ค่า residual ในตัวแบบเชิงวิถีของความพึงพอใจในชีวิตสมรส (ดูจากภาพที่ 9) มีดังนี้คือ.-

ค่า residual	สำหรับความสมานฉันท์ ราบรื่น (x ₅)	มีค่า = .99
ค่า residual	สำหรับความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต (x ₆)	มีค่า = .94
ค่า residual	สำหรับความเสียเปรียบสัมพันธ์ (x ₇)	มีค่า = .87
ค่า residual	สำหรับความพึงพอใจในชีวิตสมรส (x ₈)	มีค่า = .67

การวิเคราะห์ผลกระทบทางตรง และผลกระทบทางอ้อมของตัวแปรอิสระแต่ละตัวต่อตัวแปรตาม สามารถสรุปได้ดังนี้.-

ตารางที่ 6

แสดงค่า Partial regression coefficients, path coefficients,
F-values และ explained variance (R^2) ในตัวแบบ

ตัวแปรตามและ ตัวแปรอิสระ	Partial Regression coeff. (B)	Path Coefficient (BETA)	"F" values	R^2
x_5 :				.006
x_1 (b _{51.4})	-.953	-.072	1.666	
x_4 (b _{54.1})	.110	.018	0.881	
x_6 :				.11
x_2 (b _{62.345})	-.749	-.169	7.566***	
x_3 (b _{63.245})	-.854	-.071	5.505****	
x_4 (b _{64.235})	-.527	-.015	3.663**	
x_5 (b _{65.234})	.164	.280	9.624*****	
x_7 :				.23
x_1 (b _{71.23456})	-.783	-.074	0.103	
x_2 (b _{72.13456})	.458	.012	0.070	
x_3 (b _{73.12456})	-.759	-.001	0.132	
x_4 (b _{74.12356})	-.395	-.029	0.199	
x_5 (b _{75.12346})	-.160	-.329	11.690*****	
x_6 (b _{76.12345})	-.240	-.284	15.244*****	
x_8 :				.54
x_1 (b _{81.234567})	.208	.135	0.205	
x_2 (b _{82.134567})	-1.156	-.131	0.882	
x_3 (b _{83.124567})	-.170	-.068	1.692	
x_4 (b _{84.123567})	.445	.063	1.866	
x_5 (b _{85.123467})	.590	.506	48.486*****	
x_6 (b _{86.123457})	.182	.091	45.003*****	
x_7 (b _{87.123456})	-.713	-.303	51.001*****	

p<.05;*p<.01;****p<.005;*****p<.001

ในสมการที่ 1 เมื่อพิจารณาความสมานฉันท์ทางบทบาท ในฐานะตัวแปรตาม ระยะเวลาการแต่งงานและความคล้ายคลึงของภูมิลักษณ์ทางสังคม ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ ไม่นับ สำคัญในการแสดงผลกระทบทางตรงต่อความสมานฉันท์ทางบทบาท

สำหรับสมการที่ 2 เมื่อพิจารณาความเป็นเพื่อนคู่ชีวิตเป็นตัวแปรตาม จำนวนบุตร ความห่างของการมีบุตร ความคล้ายคลึงของภูมิลักษณ์ทางสังคม และความสมานฉันท์ทางบทบาท ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ มีผลกระทบโดยตรงกับความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต ตามที่ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ ที่ระดับนัยสำคัญ .01 สำหรับจำนวนบุตร ระดับนัยสำคัญที่ .005 สำหรับความห่างของการมีบุตร ระดับนัยสำคัญที่ .05 สำหรับความคล้ายคลึงของภูมิลักษณ์และระดับนัยสำคัญที่ .001 สำหรับ ความสมานฉันท์ทางบทบาท และตัวแปรทั้งสี่ สามารถอธิบายความแปรผัน (variance) ในความเป็นเพื่อนคู่ชีวิตได้ประมาณ 11 เปอร์เซ็นต์ ($R^2 = .11$)

ในสมการที่ 3 เมื่อพิจารณาความเสียเปรียบสัมพัทธ์เป็นตัวแปรตาม ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า ระยะเวลาการแต่งงาน จำนวนบุตร ความห่างของการมีบุตร ความคล้ายคลึงกันของภูมิลักษณ์ทางสังคม ความสมานฉันท์ทางบทบาท และความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต มีความสัมพันธ์เชิงสมมูลฐานกับความเสียเปรียบสัมพัทธ์ อย่างไรก็ตามปรากฏว่า ความสมานฉันท์ทางบทบาท และความเป็นเพื่อนคู่ชีวิตเท่านั้น ที่มีผลกระทบโดยตรงกับความเสียเปรียบสัมพัทธ์ ที่ระดับนัยสำคัญที่ .001 และตัวแปรทั้งสองสามารถอธิบายความแปรผันในความเสียเปรียบสัมพัทธ์ ได้ถึง 23 เปอร์เซ็นต์ อย่างไรก็ตามผลกระทบดังกล่าวส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบทางอ้อม (indirect effect) ของจำนวนบุตร ความห่างของการมีบุตร ความคล้ายคลึงของภูมิลักษณ์ทางสังคม และความสมานฉันท์ทางบทบาท โดยผ่านทางความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต เนื่องจากตัวแปรทั้งสี่อธิบายความแปรผันในความเป็นเพื่อนคู่ชีวิตได้ 11 เปอร์เซ็นต์

สำหรับสมการที่สี่ อันเป็นสมการสุดท้าย เมื่อพิจารณาความพึงพอใจในชีวิตสมรส เป็นตัวแปรตาม ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่าระยะเวลาการแต่งงาน จำนวนบุตร ความห่างของการมีบุตร ความคล้ายคลึงของภูมิลักษณ์ทางสังคม ความสมานฉันท์ทางบทบาท ความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต และความเสียเปรียบสัมพัทธ์มีความสัมพันธ์เชิงสมมูลฐานกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส ปรากฏว่า

ความสมานฉันท์ทางบทบาท ความเป็นเพื่อนคู่ชีวิตและความเสียเปรียบสัมพัทธ์เท่านั้นที่มีผลกระทบโดยตรงกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส ที่ระดับนัยสำคัญที่ .001 และตัวแปรทั้งสามสามารถอธิบายความแปรผันในความพึงพอใจในชีวิตสมรสได้ 54 เปอร์เซ็นต์ ผลกระทบดังกล่าว ส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบทางอ้อมของความสมานฉันท์ทางบทบาท และความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต โดยผ่านความเสียเปรียบสัมพัทธ์ เช่นเดียวกับที่ส่งผ่านความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต ความเสียเปรียบสัมพัทธ์ จากความสมานฉันท์ทางบทบาท

ถึงแม้ว่าจำนวนบุตร จะไม่แสดงให้เห็นผลกระทบทางตรงต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรส แต่ก็มีผลกระทบทางอ้อมโดยผ่านทางความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต เช่นเดียวกับที่ส่งผ่านความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต และความเสียเปรียบสัมพัทธ์ ในทำนองเดียวกัน ผลกระทบทางอ้อมของความห่างของการมีบุตร และความคลาคลุ้งของภูมิหลังทางสังคม ต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสผ่านความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต เช่นเดียวกับที่ส่งผ่านทางความเพื่อนคู่ชีวิต ความเสียเปรียบสัมพัทธ์ ไปยังความพึงพอใจในชีวิตสมรส

เมื่อพิจารณาระดับนัยสำคัญทางสถิติของวิถีต่าง ๆ ในตัวแบบเชิงวิถีแล้ว ในตัวแบบยังคงมีวิถีที่ไม่มีความสำคัญ (nonsignificant path) ปรากฏอยู่ 10 วิถี ดังนั้นจึงตัดวิถีเหล่านั้นออกไป ตัวแบบที่ได้คือตัวแบบที่ดัดแปลงแล้ว (modified model) ซึ่งเหลือแต่วิถีที่มีนัยสำคัญเท่านั้น สมการของตัวแบบที่ดัดแปลงแล้วคือ.-

$$x_1 = e_1$$

$$x_2 = e_2$$

$$x_3 = e_3$$

$$x_4 = e_4$$

$$x_5 = e_5$$

$$x_6 = b_{62.345} x_2 + b_{63.245} x_3 + b_{64.235} x_4 + b_{65.234} x_5 + e_6$$

$$x_7 = b_{75.6} x_5 + b_{76.5} x_6 + e_7$$

$$x_8 = b_{85.67} x_5 + b_{86.57} x_6 + b_{87.56} x_7 + e_8$$

ค่าความเข้มแข็งตัวแบบ มีจุดที่เหนือ โดยจุดที่น้อยสำคัญ ไม่ทดสอบผลการ วิเคราะห์การถดถอยแบบคู่ อักกร์ทั้งนี้ ค่าที่ได้ (partial regression coefficients หรือ unstandardized regression coefficients) และ standardized regression coefficients (path coefficients) ที่ปรากฏในตารางที่ 7 และตัวแบบเป็นจุดที่ใกล้เคียงแนว โดยค่า path coefficients และ residuals ซึ่งปรากฏในตารางที่ 10

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์เป็นตัวแปรตาม ของจากคลัตช์ที่ไม่ มียัยตัวที่ออกไป คือระยะเวลาการแต่งงาน จำนวนบุตร ความยากของการมีบุตร ความยากง่ายของ-คุมกำเนิดทางสังคม ขนาดค่า path coefficient ของความ เป็นเนื้อคู่จากคลัตช์ จาก 284 เป็น 270 ส่วนขนาดค่า path coefficient ของความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศหญิงเหมือนเดิม การที่วิถี ที่ไม่เกี่ยวข้องกับออกไป มีผลกระทบของขนาดของสัมประสิทธิ์เชิงบวก และค่า R^2 (ความ แปรผันในแบบการอธิบาย) สำหรับตัวแปรอิสระที่มีต้นตอ ซึ่งสูงฐานกับความถี่ของ ใจไม่มีความสัมพันธ์เป็นความขนาดค่า path coefficient ระหว่างความสัมพันธ์ สัมพันธ์กับการมีใจไม่มีความสัมพันธ์ เป็นต้นจาก -.303 เป็น -.210 ในขณะที่ path coefficient ระหว่างความสัมพันธ์เพศกับเพศชาย กับความถี่ของใจใน ปีความสัมพันธ์จาก 506 เป็น 501 ส่วนค่า path coefficient ของ ความเข้มแข็งตัวแบบการมีใจไม่มีความสัมพันธ์จึงเดิม แต่หลังจากที่ วิจัยใหม่มีมีสำหรับคลัตช์ไป คือระยะเวลาการแต่งงาน จำนวนบุตร ความยากของ การมีบุตร ความยากง่ายของ-คุมกำเนิด มีผลทำให้การอธิบายความแปรผันในตาราง พียงแต่ใจไม่มีความสัมพันธ์ไป คือลดลงจาก 54 เปอร์เซ็นต์ เป็น 50 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 7

แสดงค่า Partial regression coefficients, path coefficients, F-values และ explained variance (R^2) ในตัวแบบที่ตัดแปลงแล้ว

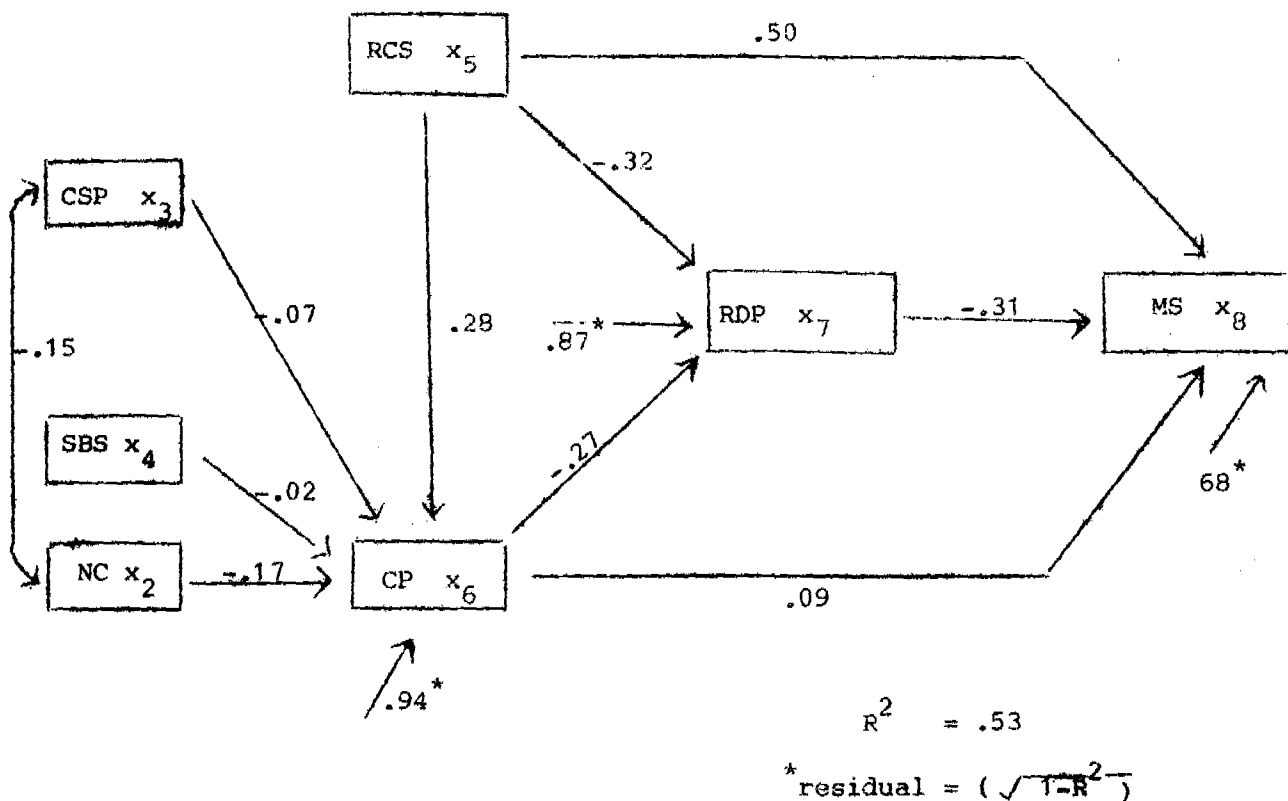
ตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ	Partial Regression coeff. (B)	Path coefficient (BETA)	"F" values	R^2
x_6 :				.11
x_2 (b _{62.345})	-.749	-.169	7.566***	
x_3 (b _{63.245})	-.894	-.071	5.505****	
x_4 (b _{64.235})	-.527	-.015	3.663**	
x_5 (b _{65.234})	.164	.280	9.624*****	
x_7 :				.23
x_5 (b _{75.6})	-.159	-.322	58.445*****	
x_6 (b _{76.5})	-.229	-.270	44.978*****	
x_8 :				.53
x_5 (b _{85.67})	.587	.503	227.368*****	
x_6 (b _{86.57})	.173	.087	126.324*****	
x_7 (b _{87.56})	-.729	-.310	113.051*****	

** P < .05

*** P < .01

**** P < .005

***** P < .001



ภาพที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสมมูลระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในตัวแบบคัลแปลง

กล่าวได้ว่า สัมประสิทธิ์เชิงวิถี (path coefficient) เป็นตัวชี้ให้เห็นผลกระทบโดยตรง (direct effect) ของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตาม และเนื่องจากค่าของ path coefficient ได้รับการกำหนดในรูปของคะแนนมาตรฐาน (คือมีค่าเฉลี่ย (mean) เท่ากับ 0 และมี variance หรือค่าความแปรปรวน เท่ากับ 1) ดังนั้น path coefficient ต่าง ๆ ซึ่งมีตัวแปรตามอันเดียวกัน จึงสามารถนำมาเปรียบเทียบเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความมากน้อยของผลกระทบของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตามดังกล่าวได้ การตีความเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในตัวแบบ และผลกระทบของแต่ละตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตามในตัวแบบที่ได้คัดเลือกแล้ว จะได้เสนอดังต่อไปนี้.-

ประการแรก จำนวนบุตร ความห่างของการมีบุตร ความคล้ายคลึงของภูมิหลังทางสังคม และความสมานฉันท์ทางบทบาท มีผลกระทบโดยตรงกับความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต จากการพิจารณา ค่า path coefficient จะเห็นได้ว่าความสมานฉันท์ทางบทบาท มีผลกระทบต่อความเป็นเพื่อนคู่ชีวิตมากที่สุด และความคล้ายคลึงของภูมิหลังทางสังคม มีผลกระทบต่อตัวแปรดังกล่าวน้อยที่สุด ผลกระทบของความสมานฉันท์ทางบทบาทต่อความเป็นเพื่อนคู่ชีวิตมีค่ามากกว่า 18 เท่าของความคล้ายคลึงของภูมิหลังทางสังคม และ 4 เท่าของผลกระทบของความห่างของการมีบุตร ผลกระทบของจำนวนบุตรต่อความเป็นเพื่อนคู่ชีวิตมีมากเป็นอันดับสอง คือ มีมากกว่าเป็น 2 เท่า และ 11 เท่าของผลกระทบของความห่างของการมีบุตร และความคล้ายคลึงของภูมิหลังตามลำดับ และตัวแปรทั้งสี่สามารถอธิบายความแปรผันในความเป็นเพื่อนคู่ชีวิตได้ประมาณ 11 เปอร์เซ็นต์

ประการที่สอง เมื่อพิจารณาความเสียเปรียบสัมพัทธ์เป็นตัวแปรตาม จากตัวแบบที่ได้คัดเลือกแล้ว แสดงให้เห็นว่า ความสมานฉันท์ทางบทบาท และความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต มีผลกระทบโดยตรงกับความเสียเปรียบสัมพัทธ์ จากการเปรียบเทียบผลกระทบของทั้ง 2 ตัวแปร จะเห็นได้ว่า ความสมานฉันท์ทางบทบาทมีผลกระทบมากที่สุด คือ $-.322$ รองลงมาคือความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต คือ $-.270$ และตัวแปรทั้งสองสามารถอธิบายความแปรผันในความเสียเปรียบสัมพัทธ์ได้ถึง 23 เปอร์เซ็นต์ อย่างไรก็ตาม ความแปรผันที่ได้รับการอธิบายดังกล่าวส่วนหนึ่ง

ถัดจากผลกระทบทางอ้อม (indirect effect) ของจำนวนบุตร ความห่าง
ของการมีบุตร ความคล้ายคลึงของภูมิหลังทางสังคม ความสัมพันธ์ทางบทบาท
โดยผ่านทางความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต เนื่องจากตัวแปรทั้งสี่ อธิบายความแปรผันในความ
เป็นเพื่อนคู่ชีวิตได้ 11 เปอร์เซ็นต์

ประการที่สาม เมื่อพิจารณาความตั้งใจในชีวิตสมรสเป็นตัวแปรตาม ความ
สัมพันธ์ทางบทบาท ความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต และความเสียเปรียบสัมพัทธ์ มีผลกระทบโดยตรง
กับความตั้งใจในชีวิตสมรส จากการเปรียบเทียบผลกระทบของตัวแปรสามตัวแปร จะ
เห็นว่าความสัมพันธ์ทางบทบาท มีผลกระทบต่อความตั้งใจในชีวิตสมรสมากที่สุด
รองลงมาคือ ความเสียเปรียบสัมพัทธ์ และความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต มีผลกระทบต่อก่อนแปร
คือความสัมพันธ์ที่สลับ เนื่องจากผลกระทบโดยตรงของความสัมพันธ์ทางบทบาทต่อความ
ตั้งใจในชีวิตสมรส มีมากกว่าผลกระทบจากความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต กว่า 3 เท่า
ในขณะที่ผลกระทบของความเสียเปรียบสัมพัทธ์ ต่อความตั้งใจในชีวิตสมรส มีมากกว่า
ผลกระทบจากการเป็นเพื่อนคู่ชีวิต กว่า 3 เท่า และตัวแปรทั้งสาม สามารถอธิบาย
ความแปรผันในความตั้งใจในชีวิตสมรสได้ 53 เปอร์เซ็นต์ ภายหลังจากการหัก
ที่ไม่เกี่ยวข้องออกจากรุ่นแบบ (ก่อนหน้ามีอธิบายได้ 54 เปอร์เซ็นต์) ความ
แปรผันที่ได้รับการอธิบายส่วนหนึ่ง เป็นผลกระทบทางอ้อมของความสัมพันธ์ทาง
บทบาท และความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต โดยผ่านความเสียเปรียบสัมพัทธ์ เช่นเดียวกับ
ที่ส่งผ่านความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต จากความสัมพันธ์ทางบทบาท

จำนวนบุตร ก็มีส่วนในการอธิบาย ความแปรผันในความตั้งใจในชีวิต
สมรส อย่างไรก็ตามไม่สะดวกที่จะเห็นผลกระทบทางตรงต่อความตั้งใจในชีวิตสมรส
แต่ก็มีผลกระทบทางอ้อมโดยผ่านทางความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต เช่นเดียวกับที่ส่งผ่านทาง
ความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต และความเสียเปรียบสัมพัทธ์ ในทำนองเดียวกันผลกระทบ
ทางอ้อมของตัวแปรทางของการมีบุตร และความคล้ายคลึงของภูมิหลังทางสังคม
ต่อความตั้งใจในชีวิตสมรสผ่านทางความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต เช่นเดียวกับที่ส่งผ่าน
ความเสียเปรียบสัมพัทธ์จากความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต